

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Інженерно-технологічний факультет
Кафедра агроінженерії та автомобільного транспорту

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

**«Новітні технології в агроінженерії:
проблеми та перспективи впровадження»**

(реєстрація в УкрІНТЕІ, посвідчення №92 від 25.01.2023 р.)

23 червня 2023 року

Полтава 2023

УДК 631

Новітні технології в агроінженерії: проблеми та перспективи впровадження : матеріали III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 23 червня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 129 с.

Викладено результати теоретичних та експериментальних досліджень в напрямках розвитку інноваційних та ресурсозберігаючих технологій агропромислового виробництва, сервісної інженерії та інженерного супроводу, машин і засобів механізації сільськогосподарського виробництва, перспективних технологій в сільськогосподарському машинобудуванні, автомобільного транспорту, безпеки виробничих процесів в агроінженерії, сучасних освітніх технологій в підготовці фахівців агропромислового комплексу, післявоєнної відбудови підприємств аграрного та автомобільного сектору технологій в умовах сьогодення.

Матеріали розраховані на педагогічних, науково-педагогічних працівників, студентів, аспірантів, представників підприємств і організацій АПК.

Посвідчення в УкрІНТЕІ №92 від 25.01.2023 р.

Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет кафедрою агроінженерії та автомобільного транспорту Полтавського державного аграрного університету (протокол № 13 від 03 липня 2023 р.)

Редакційна колегія:

ГОРБЕНКО Олександр, к.т.н., доцент, завідувач кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту;

КЕЛЕМЕШ Антон, к.т.н., доцент, доцент кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту;

БУРЛАКА Олексій, к.т.н., доцент, доцент кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Полтавський державний аграрний університет, 2023
Кафедра ААТ

УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Келемеш Антон Олександрович,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри агроінженерії та автомобільного транспорту,
Полтавський державний аграрний університет

Акуленко Андрій Олександрович,
здобувач вищої освіти,
Полтавський державний аграрний університет

В умовах розвитку інформатизації суспільства відбуваються суттєві трансформації освітнього середовища. Процеси глобалізації, інтернаціоналізації, збереження мовного та культурного різноманіття встановлюють перед викладачем професійного навчання низку пріоритетів становлення та набуття нових складників управлінської компетентності. Можливість варіативності освітніх програм, інноваційних педагогічних технологій, розвиток інформаційно-комунікаційного середовища суттєво змінюють професійну роль викладача – його найголовнішою функцією перестає бути передача готових знань, він має керувати самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів, створювати умови для реалізації їхніх особистісних якостей. Сучасний викладач в умовах сьогодення має бути менеджером освітнього процесу. Йому мають бути притаманні такі якості, як організованість, відповідальність, комунікабельність, прагнення до постійного вдосконалення, вміння управляти своїм особистісним і творчим розвитком.

Проблема формування управлінської компетентності фахівців є предметом наукових розвідок широкого кола провідних вчених. Так, філософсько-методологічним засадам управлінської компетентності присвячені праці В. Андрущенка, С. Колодезнікової, І. Ширшової. Організаційно-педагогічні та інноваційні її компоненти висвітлено у роботах О. Козлової та А. Сбруєвої. Методичні аспекти формування управлінської компетентності досліджували Ю. Зінковський, І. Мікульонок, Д. Панасевич, Л. Матроніна.

На сьогодні, під професійною компетентністю викладача розуміють інтегровану професійно-особистісну характеристику, яка включає ціннісні орієнтації, фахові знання, уміння і навички та особистісні якості, спрямовані на досягнення ефективного результату у фаховій діяльності [2]. За В. Андрущенком, управлінська компетентність педагога – це знання про організаційну структуру закладу освіти, особливості горизонтальних і вертикальних позицій у ньому; уміння користуватися нормативно-правовими актами, що регулюють його діяльність, формувати стратегічні плани і концепції,

оперативно приймати рішення тощо.

Він також констатує, що для активної участі викладача в самоорганізації освітнього процесу потрібна не лише його активна громадянська позиція, а й набір певних знань щодо основних методів і закономірностей менеджменту, особливостей організації роботи закладу, умінь і навичок виконання управлінських функцій [1].

Знані українські педагоги А. Сбруєва та О. Козлова стверджують, що управлінська компетенція, необхідна майбутньому викладачеві професійної освіти для управління інноваційним розвитком освіти, має бути спрямована на: відповідальність за свою роботу та прийняті рішення; відкритість до світу та його динамічних трансформацій; здатність до створення наснажливого середовища; орієнтацію на майбутнє, зосередження на перспективах розвитку; вільний обмін інформацією та здатність швидко орієнтуватися в інформаційних потоках; стимулювання викладацького складу до виявів творчості, розвитку креативних здібностей, залучення до співпраці; створення позитивної моральної атмосфери, відкритості, довіри, розуміння; рефлексія над власним досвідом тощо [5].

З-поміж іншого, управлінська компетентність викладача професійного навчання у процесі магістерської підготовки являє собою інтегративну сукупність професійно-особистісних здібностей і операційно-технологічних характеристик управлінських умінь, що забезпечують прийняття відповідних рішень. Таким чином, основними складниками управлінської компетентності є: когнітивний – система знань про управління як провідну діяльність викладача-професіонала, про педагогічний менеджмент, способи і форми професійного самовдосконалення, узагальнення і трансляції досвіду, а також самопрезентації; операційно-технологічний – здійснення педагогічного аналізу ресурсів, проєктування цілей для студента і викладача в управлінських формулюваннях, планування навчального процесу, здатність до постійного професійного вдосконалення тощо; позиційно-ціннісний – сформованість інтегральних професійно значущих особистісних якостей: професійно-педагогічна спрямованість, професійна мотивація, професійно-ціннісна орієнтація і педагогічні здібності [2].

Убачаємо, що формування сутнісних засад управлінської компетентності викладача професійної освіти можливе за таких умов: визначення її сутності, структури і змістових характеристик із позицій особистісно орієнтованого, системного та компетентнісного підходів; створення педагогічної системи управлінських компетенцій викладача; актуалізації суб'єктної позиції викладача в освітньому процесі, що передбачає використання досягнень інформаційних та інтерактивних технологій; використання інноваційних методів і прийомів емоційного стимулювання, орієнтованих на залучення студентів до інтелектуально-творчої діяльності [4].

Ураховуючи вище означене, можна стверджувати, що складовими формування управлінської компетентності майбутніх викладачів професійної освіти є: проблемно-пізнавальний – професійно зорієнтований зміст спеціальних дисциплін, предметна спеціалізація, проведення факультативів, елективних

курсів, організації науково-дослідної роботи; процесуально-технологічний – проектні, позиційні, контекстні технології, інтерактивні методи навчальної і позанавчальної діяльності, практичної роботи студентів тощо; інтегративно-результативний – наявність індивідуального комплексу викладача, діагностичний інструментарій моніторингу освітньої і наукової діяльності тощо. Основними принципами такої структури виступають діалектична взаємодія і розвиток, принципи єдності і послідовності, прогностичності, креативності, ситуативності [3].

Отже, на основі проведеного нами аналізу наукових джерел, можна стверджувати, що управлінська компетентність майбутніх викладачів професійної освіти розглядається як сукупність особистісних якостей і здібностей педагога, його професійних знань, компетенцій та досвіду, що дають йому змогу ефективно здійснювати управління освітнім процесом. Застосування інноваційних підходів до її формування сприяє розвитку нового типу викладачів-професіоналів, здатних організувати освітній процес відповідно до вимог нового часу.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. Система управлінських компетенцій викладача: світоглядний фундамент дослідження. *Управлінські компетенції викладача вищої школи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 14–15 березня 2013 року*. Київ. 2013. С. 10-13.
2. Козлов Д. Сутнісні складові сформованості управлінської компетентності викладача вищої школи у процесі магістерської підготовки. *Наукові записки кафедри педагогіки Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2014. Випуск XXXVII. С.158-167.
3. Мікульонок І. Про професійно-кваліфікаційні вимоги до посад науково-педагогічних працівників. *Вища школа*. 2013. № 12 (114). С. 15-22.
4. Панасевич Д. Зв'язок вищої освіти з виробництвом – крок до підвищення якості підготовки фахівців. *Вища школа*. 2013. № 10 (112). С. 39-44.
5. Сбруєва А. Компетентності викладача вищої школи як менеджера *Управлінські компетенції викладача вищої школи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 14–15 березня 2013 року*. Київ. 2013. С. 29-31.

